

Nr 332

Av herr Nyberg, om underlättande av röstavlämnning i vallokal.

Vår vallagstiftning är i princip så utformad, att den i möjligaste mån skall ge varje röstberättigad tillfälle att avge sin röstsedel. I detta syfte har också vissa reformer genomförts under de senare åren. Bl. a. har möjligheterna till valdeltagande underlättats för sjuka och åldringar. Förslag har också framlagts om att utvidga möjligheterna att rösta för dem som är tillfälligt eller för längre tid intagna på vårdanstalter.

Emellertid kan själva röstavlämnandet ibland vara förenat med vissa svårigheter. Jag syftar här främst på förfarandet i vallokalerna. De bestämmelser, som måste iakttagas för att valsedel icke skall förklaras ogiltig eller att valhemligheten icke skall röjas, är i vissa fall mycket stränga. Dessa omständigheter kan te sig särskilt besvärande för bl. a. äldre, rörelsehindrade och synskadade personer. Följden torde i icke ringa utsträckning bli, att röstberättigade av denna anledning helt enkelt avstår från att delta i valen.

Det framstår som en väsentlig angelägenhet att hinder av detta slag i görligaste mån undanröjes. Ett steg i rätt riktning skulle vara att mildra de kassationsbestämmelser, som f. n. är gällande. Denna fråga är emellertid föremål för utredning och skall här icke närmare beröras. En annan åtgärd, som skulle kunna underlätta valdeltagandet för de handikappade väljare, det här är fråga om, vore att särskilda valbiträden fanns att tillgå i vallokalerna. Dessa valbiträden skulle ha till uppgift att hjälpa röstande, som önskade detta, med olika detaljer i valförfarandet.

Om en sådan bestämmelse infördes i den svenska vallagen, skulle det icke vara något i och för sig unikt. I Finland t. ex. finns i lagen om riksdagsmannaval en bestämmelse (47 §) om att ett valbiträde skall finnas till hands i vallokalerna. Visserligen har dessa valbiträden en speciell uppgift med anledning av att röstsedlarna i Finland har en annan utformning än i Sverige — de röstade skall på valsedeln markera den kandidatlista vars kandidat de önskar ge sin röst — men i praktiken lär valbiträdet få hjälpa de röstande med olika detaljer, i vilka de känner sig osäkra. I Finland stadgas också att dessa valbiträden skall vara antagna av valnämnden och att de skall vara försedda med armbindel för att underlätta kontakten med de röstande.

Sådana valbiträden skulle kunna få viktiga uppgifter att fylla även i de svenska valen. Redan med nu gällande valordning synes detta vara fallet. Uppgifterna kan väntas bli ännu större i händelse vi får en gemensam val-

dag med tre samtidiga val. Vi får också räkna med att antalet äldre röstberättigade relativt sett kommer att öka under de närmaste åren. Detta ökar också kraven på god service i vallokalerna. De kostnader, som anlitandet av särskilda valbiträden medför, torde näppeligen bli av sådan storlek, att de kan stå som argument mot en bestämmelse av detta slag. Det kan för övrigt tänkas att bestämmelsen utformas så att undantag kan göras för de minsta valdistrikten.

Det synes lämpligt att denna fråga blir föremål för utredning. En viktig principiell fråga är om dessa valbiträden skulle på begäran kunna få rätt att stå t. ex. synskadade till tjänst, även om detta kunde leda till att valhemligheten icke helt bevarades. Även om betänkligheterna här måste vara stora synes frågan kunna tas under övervägande.

Med stöd av vad sålunda anförts föreslås,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om utredning av sådan ändring av vallagen att valnämnderna ges rätt att anlita särskilda valbiträden med uppgift att stå äldre, rörelsehindrade och synskadade personer m. fl. till tjänst för att underlätta röstavlämnandet i vallokalerna.

Stockholm den 25 januari 1967

Olaus Nyberg (fp)

Nr 333

Av herrar **Oskarson** och **Petersson**, om en kommunal besvärsnämnd.

(Lika lydande med motion nr 259 i Första kammaren)

Stockholm den 25 januari 1967

Gunnar Oskarson (h)

Per Petersson (h)